FOLKTINGET
SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott

Ärende: **Svenska Finlands folktings yttrande till riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott om RP 15/2017 rd, RP 57/2017 rd och RP 15/2018 rd**

Hänv: **Utskottets inbjudan till Folktinget gällande hörande av sakkunniga samt skriftligt yttrande 4.4.2018**

Svenska Finlands folkting tackar för möjligheten att lämna ett yttrande gällande de nämnda regeringspropositionerna. Folktinget tar i enlighet med sitt lagstadgade uppdrag ställning till lagförslagen med avseende på språkliga rättigheter.

Förslaget om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården innebär att det uppkommer en ny förvaltningsnivå i landet. Av de 18 föreslagna landskapen är fem tvåspråkiga: Egentliga Finland, Kymmenedalen, Mellersta Österbotten, Nyland och Österbotten. Minoritetens språk är svenska i fyra av landskapen och finska i landskapet Österbotten.

Landskapslagen

Ett syfte med 1 § i landskapslagen är att ge invånarna möjlighet att ta del i och påverka landskapens verksamhet. I avsnitt 4.9.2 om språkliga rättigheter konstateras att andelen svenskspråkiga i de tvåspråkiga landskapen, utöver Österbotten, är liten och att de faktiska möjligheterna till inflytande i beslutsfattandet som helhet därför i viss mån kan försämras.

De grundläggande språkliga rättigheterna fastställs i 17 § i grundlagen. Bestämmelsen förutsätter att språken inte endast formellt sett behandlas lika, utan att också den faktiska jämlikheten mellan finskspråkiga och svenskspråkiga ska garanteras bland annat när samhällelig service organiseras. Enligt 2 § 2 mom. i grundlagen har enskilda personer rätt att ta del i och påverka samhällets och livsmiljöns utveckling samt att påverka beslut som berör dem själva.

Bestämmelser om jämlikhet och förbud mot diskriminering ingår i 6 § i grundlagen. Enligt 2 mom. får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av språk eller någon

annan orsak som gäller hans eller hennes person. Dessa bestämmelser har betydelse också för likabehandling inom arbetslivet och för arbetsgivarens skyldighet att främja denna.

Folktinget hänvisar till att det allmänna med stöd av 22 § i grundlagen ska se till att de grundläggande rättigheterna tillgodoses. Det allmänna ska tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings samhälleliga behov enligt lika grunder enligt 17 § 2 mom. Därtill ska det allmänna främja den enskildes möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslut som gäller honom eller henne själv enligt 14 § 4 mom.

Påverkansorgan för den språkliga minoriteten

Enligt 27 § i förslaget till landskapslag ska det tillsättas ett påverkansorgan för den språkliga minoriteten i tvåspråkiga kommuner. Till organets uppdrag hör landskapets alla uppgifter inklusive uppgifterna för den nuvarande nämnden för den språkliga minoriteten i tvåspråkiga sjukvårdsdistrikt.

Påverkansorganet är inte en nämnd som kan utöva offentlig makt och är inte heller anknutet till landskapets förvaltning. Organet har följaktligen ingen beslutanderätt som vore bindande för landskapet och saknar därmed reellt inflytande.

Enligt riksdagens grundlagsutskott kan påverkansorganet ”karaktäriseras som rådgivande organ vars ställning i landskapet kan bli obetydlig och vars karaktär inte är ägnad att kompensera för att möjligheterna att delta för den svenskspråkiga befolkningsdelen försvagas” (GrUU 26/2017 rd, s. 30). Grundlagsutskottet hänvisar till de språkliga rättigheterna och de demokratiska rättigheterna enligt grundlagen och påpekar att påverkansorganet bör förstärkas till ett nämndliknande organ.

Folktinget hänvisar till grundlagsutskottets ställningstagande och förutsätter med tanke på påverkansorganets centrala roll att organet ska vara en lagstadgad och obligatorisk nämnd enligt 6 kap. 29 § 1 mom. i landskapslagen. Det är inte tillräckligt att enbart stärka organets formella status som lagstadgad nämnd. Organet bör dessutom ha verklig insyn och reellt inflytande i landskapets beslutsfattande. För att uppnå detta bör det fastslås att organets ordförande är medlem i landskapsstyrelsen. Folktinget ser detta som en förutsättning för att den språkliga minoriteten ska ha faktiska möjligheter att utöva sin demokratiska rätt att påverka beslutsfattandet inom de tvåspråkiga landskapen.

Folktinget anser att det är synnerligen anmärkningsvärt att regeringens lagförslag inte har ändrats i enlighet med grundlagsutskottets ställningstagande. Enligt 80 § i grundlagen ska grunderna för individens rättigheter utfärdas genom lag. Ifall lagförslaget antas försvagas emellertid grunderna för individens språkliga och demokratiska rättigheter enligt grundlagen genom lag, vilket inte är acceptabelt. Grundlagsutskottet konstaterar att de försvagade demokratiska rättigheterna uttryckligen gäller den

svenskspråkiga befolkningen. Folktinget framhåller att de svenskspråkiga invånarna i så fall även försätts i en ojämlik ställning i förhållande till de finskspråkiga invånarna i samma landskap, vilket ytterligare framhäver vikten av att lagförslaget ändras i enlighet med grundlagsutskottets ställningstagande.

Med hänvisning till detta ber Folktinget arbetslivs- och jämställdhetsutskottet skriva in i sitt utlåtande att 27 § i förslaget till landskapslag inte bör antas i föreliggande utformning utan beredas vidare i enlighet med grundlagsutskottets ställningstaganden i GrUU 26/2017 rd.

Bolagisering och upphandling

Enligt 7 § 3 mom. om organiseringsansvar ska det landskap som ansvarar för organiseringen av uppgifterna svara för att invånarnas lagstadgade rättigheter tillgodoses. Som exempel på detta anges i motiveringarna tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna enligt grundlagen. I organiseringsansvaret ingår enligt 1 punkten lika tillgång till de tjänster som ordnandet av uppgiften förutsätter.

Enligt 112 § ska landskapet ha bolagiseringsskyldighet när det bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden. Gällande arbets- och näringstjänster anges i avsnitt 4.2.2 att landskapen i regel ska avtala om produktionen av sådana tjänster med producenter som uppfyller kriterierna enligt lag i kommunerna eller inom privata eller tredje sektorn.

Folktinget hänvisar till 124 § i grundlagen, enligt vilken ett förfarande där offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter inte får äventyra de grundläggande rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Enligt motiveringarna understryker bestämmelsen betydelsen av att de som sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska vara utbildade för ändamålet och sakkunniga samt stå under tillräcklig offentlig insyn.

Grundlagens 124 § preciseras i språklagens 24 § om språklig service vid affärsverk samt statliga och kommunala bolag och i 25 § om enskildas skyldighet att ge språklig service. Utgångspunkten för bolagisering är ur språklig synvinkel att bibehålla en sådan språklig betjäning, som tidigare har varit lagstadgad för motsvarande myndighetsverksamhet (RP 92/2002 s. 93).

Justitieministeriet har tagit ställning till betydelsen av att de språkliga rättigheterna tillgodoses vid upphandling: Om en offentlig förvaltningsuppgift uppdras åt en enskild ska myndigheten enligt 25 § i språklagen försäkra sig om att servicen fungerar på samma sätt som om myndigheten själv skötte servicen. Servicenivån får inte sjunka för att uppgiften sköts av en enskild. När ett tvåspråkigt landskap konkurrensutsätter sina tjänster ska man därför redan i upphandlingsförfarandet försäkra sig om att tjänsterna fungerar på både finska och svenska. Det är också möjligt att konkurrensutsätta finsk- och svenskspråkiga tjänster separat.

Folktinget konstaterar att bolagisering av myndighetsverksamhet och konkurrensutsättning av offentliga tjänster ofta leder till att medvetenheten om språkliga rättigheter och skyldigheter tunnas ut. Folktinget ber därför arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fästa särskild uppmärksamhet vid tillgodoseendet av språkliga rättigheter vid bolagisering och upphandling av tjänster.

Landskapens nationella servicecenter

Enligt 118 § 1 mom. inrättas tre nationella servicecenter för landskapen. Varje servicecenter är ett aktiebolag, som samägs av landskapen. Servicecentren svarar för landskapens lokaltjänster, personal- och ekonomiförvaltning samt för informationsförvaltnings- och informationssystemtjänster.

Landskapens nationella servicecenter är helt nya organisationsstrukturer, vars tjänster landskapen är skyldiga att använda. Enligt Folktingets erfarenhet är den språkliga minoritetens språk ofta i en svagare ställning då nya organisationsstrukturer skapas. Det är följaktligen svårt att skapa en genuint tvåspråkig organisation som i praktiken kan ge service på både finska och svenska.

Servicecentren kommer att betjäna organisationer med svensk- och finskspråkig personal. Det är frågan om betydelsefulla uppgifter, och kommunikationen måste fungera på båda språken. Folktinget framhåller därför att det finns behov av att förtydliga servicecentrens språkliga skyldigheter i lag.

Med hänvisning till detta ber Folktinget arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fästa uppmärksamhet vid de ställningstaganden som har lyfts fram.

Lagen om anordnande av social och hälsovård

Arbetslivs- och personalfrågor

1 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård anges att lagens främsta syfte är att sköta om befolkningens välfärd och hälsa och att minska skillnaderna mellan befolkningsgrupperna. Lagens syfte är också att skapa tillräcklig tillgång till tjänster på lika villkor i hela landet samt en servicestruktur som tar hänsyn till behoven hos de människor som behöver tjänster.

Eftersom lagen har som syfte att skapa tillgång till tjänster på lika villkor är arbetslivs- och personalfrågor av stor relevans. Folktinget vill därför lyfta fram vissa frågor som berör tillgången till personal. Det är ett faktum att social- och hälsovårdssektorn har brist på svenskkunnig personal. Det här framkommer i regeringens berättelse till riksdagen om tillämpningen av språklagstiftningen (B 18/2017 rd). Svenskspråkiga i Finland upplever att det är allt svårare att få service på sitt eget språk.

Regeringens språkberättelse pekar på de brister vi redan känner till: den offentliga servicen på svenska är en utmaning på många håll inom social- och hälsovården och det avspeglar sig bland annat i hur nöjda kunderna är med servicen. Folktinget kontaktas ofta av personer som berättar att de blivit ombedda att byta språk i samband med läkarbesök i tvåspråkiga kommuner, vilket inte är i enlighet med språklagen och speciallagstiftningen. De myndigheter som upplever att ordnandet av svenskspråkig service är en utmaning anger ofta bristen på språkkunnig personal som den främsta orsaken.

Det bör betonas att det är myndigheternas uppgift enligt språklagen att på eget initiativ säkerställa medborgarnas språkliga rättigheter i praktiken. Det här uppmärksammas i lagförslagets 6 §, som fastslår att ”när tjänster ordnas ska verksamheten planeras så att bestämmelserna i språklagen iakttas”.

Med betraktande av detta ställer sig Folktinget frågande till hur detta lagförslag kommer att påverka personalsektorn inom vården, en fråga som vi anser inte har utretts i lagförslaget. Det är motiverat att ställa sig frågan om hur lagförslaget påverkar tillgången till service på svenska och om det är möjligt att rekrytera svenskspråkig personal till social- och hälsocentralerna. Kommer landskapens egna social- och hälsocentraler att kunna erbjuda vård på svenska, vilket de förutsätts göra, ifall de privata inte klarar av detta?

Folktinget ser en uppenbar risk i att det kommer att vara svårt att rekrytera personal som kan svenska till stora finskspråkiga enheter, och det blir eventuellt också svårt att behålla den svenskkunniga personal som finns för tillfället. Arbetsspråket ändras från svenska till finska (förutom i Österbotten) för sådana som i nuläget arbetar inom social- och hälsovården i en tvåspråkig kommun med svenska som majoritetens språk. När landskapet tar över blir landskapets språk givetvis också arbetstagarnas officiella arbetsspråk (förvaltningsspråk), vilket kan påverka den svenskspråkiga personalens förutsättningar och vilja att arbeta. Nya rekryteringar kan också vara problematiska då det finns svenskspråkiga som hellre väljer att arbeta i en mindre organisation med svenskspråkig närvaro.

En annan relevant fråga är rörligheten mellan den offentliga och den privata sektorn. Har regeringen gjort en konsekvensbedömning med beräkningar gällande hur stor del av vårdpersonalen i kommunerna som kommer att flytta över till privata bolag? Och hur påverkar detta den svenskspråkiga servicen som landskapet har till uppgift att tillhandahålla?

Folktinget vill ytterligare lyfta upp socialvården. Vi har kontaktats av såväl privatpersoner som från myndighetshåll om bristen på socialarbetare, och det här gäller i synnerhet huvudstadsregionen. Budskapet är att det inte finns svenskkunniga socialarbetare. Enligt lagförslaget ska det finnas socialarbetare vid varje social- och hälsocentral, men kommer

de att ha tillräckligt goda kunskaper i svenska så att de klarar av att bemöta klienterna fullt ut också på svenska?

Folktinget hänvisar till att service på det egna språket, svenska eller finska, är en del av högklassig vård. Språket är inte bara ett kommunikationsmedel, utan en grundläggande del av själva vårdprocessen. Folktinget ber därför arbetslivs- och jämställdhetsutskottet försäkra sig om att landskapslagen och lagen om ordnande av social- och hälsovård inte äventyrar tillgången till svenskkunnig vårdpersonal.

Landskap med omfattande jour

Folktinget lyfter i det följande fram en principiellt viktig fråga, som grundlagsutskottet tog ställning till redan under den förra riksdagsperioden. Vi ser det ändå som befogat att ta upp frågan på nytt i samband med lagförslaget om ordnande av social- och hälsovård.

I 11 § 2 mom. i lagen om ordnande av social- och hälsovård anges de landskap, som ansvarar för omfattande jourtjänster dygnet runt. I avsnitt 4.9.2 konstateras att landskapet Österbotten med Vasa sjukvårdsdistrikt inte ingår i dessa, även om Vasa centralsjukhus skulle betjäna de svenskspråkiga invånarna bättre än det arrangemang som föreslås. Det enspråkigt finska Södra Österbottens landskap ska i stället ordna jourtjänster på båda språken.

I sitt utlåtande om ändringen av hälso- och sjukvårdslagen år 2016 konstaterade grundlagsutskottet att den bästa lösningen för att tillgodose de språkliga rättigheterna enligt 17 § i grundlagen kan anses vara att en enhet för omfattande jour placeras i såväl Vasa sjukvårdsdistrikt som Syd-Österbottens sjukvårdsdistrikt (GrUU 63/2016 rd). Trots detta räknas landskapet Österbotten med svenska som majoritetsspråk inte in bland de landskap som ansvarar för omfattande jour dygnet runt.

Enligt 122 § i grundlagen ska en sinsemellan förenlig områdesindelning eftersträvas när förvaltningen organiseras, så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. Grundlagsexperten Kaarlo Tuori har i ett utlåtande till Folktinget konstaterat att beaktandet av den språkliga jämlikheten är absolut bindande till följd av 17 § om de språkliga rättigheterna (13.2.2013).

Grundlagsutskottet har fastslagit att de grundläggande språkliga rättigheterna måste vägas in redan när en områdesindelning och ändringar i den bereds. Beslutet om områdesindelningen måste följaktligen bygga på en sakenlig bedömning av beslutets språkliga konsekvenser. Utskottet framhåller vidare att skyldigheten att tillgodose de grundläggande rättigheterna förutsätter att man väljer det alternativ som bäst tillgodoser de grundläggande språkliga rättigheterna, om det finns flera administrativt fungerande områdesindelningar. Från ett administrativt perspektiv måste man då välja den

områdesindelning som bäst tillgodoser de grundläggande språkliga rättigheterna (GrUU 21/2009 rd).

Folktinget hänvisar på nytt till att grunderna för individens rättigheter ska utfärdas genom lag med stöd av 80 § i grundlagen. Tillgodoseendet av språkliga rättigheter får följaktligen inte vara beroende av de samarbetsavtal, som landskapen enligt 16 § 2 mom. punkt 3 ska ingå gällande arbetsfördelning och samarbete vid produktionen av jour dygnet runt inom respektive samarbetsområde.

President Sauli Niinistö gav ett uttalande i samband med att ändringen av hälso- och sjukvårdslagen stadfästes i december 2016. Enligt president Niinistö kan jourtjänsterna överföras till Seinäjoki centralsjukhus enbart om det är säkerställt att patienter kan få service på svenska eller finska enligt eget val.

Grundlagsexperten Kaarlo Tuori har i ett utlåtande till grundlagsutskottet om RP 15/2017 rd konstaterat att språkliga rättigheter och sociala rättigheter enligt grundlagen inte ska ställas mot varandra i en bedömning av vilka landskap som har rätt att ordna omfattande jour. Möjligheten att få tjänster på det egna språket är en väsentlig del av servicebehovet, tillgängligheten och patientsäkerheten. Språkliga rättigheter och sociala rättigheter bildar här en oskiljaktig helhet. Kaarlo Tuori understryker dessutom att möjligheten att få tjänster på sitt eget språk inom social- och hälsovården hör till kärnområdet för språkliga rättigheter (4.4.2017).

Folktinget framhåller till följd av detta att beredningen av 11 § 2 mom. i den föreslagna lagen om ordnande av social- och hälsovård och motsvarande bestämmelser i gällande hälso- och sjukvårdslag (1516/2016) har varit bristfällig i flera avseenden.

Det ingår inte en adekvat jämförelse mellan olika tänkbara modeller gällande indelningen i landskap med omfattande jour i förarbetena, vilket grundlagsutskottet förutsätter i GrUU 21/2009 rd. Enligt Folktingets uppfattning saknas därtill en sakenlig bedömning av språkliga konsekvenser, som beslutet om områdesindelningen måste baseras på. Folktinget konstaterar att tryggandet av de svenskspråkiga invånarnas språkliga rättigheter i landskapet Österbotten försvagas om lagförslaget antas och förutsätter därför att lagförslaget tas upp till förnyad beredning.

Folktinget ber arbetslivs- och jämställdhetsutskottet skriva in i sitt utlåtande att 11 § 2 mom. i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård inte bör antas i föreliggande utformning. Lagförslaget bör i stället beredas vidare i enlighet med grundlagsutskottets ställningstaganden, så att landskapet Österbotten tas med i förteckningen över landskap som ansvarar för omfattande jour dygnet runt.

Digitalisering

I avsnitt 1.3 om digitalisering vid genomförande av reformen anges att staten går in för betydande satsningar på att utveckla digitaliseringen av den verksamhet som överförs till landskapen. Digitalisering av den offentliga förvaltningens tjänster är samtidigt ett av regeringens spetsprojekt.

Statsrådet har behandlat de språkliga rättigheterna och digitaliseringen i regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2017:

”För att alla ska kunna dra nytta av digitaliseringens fördelar bör de grundläggande rättigheterna och de mänskliga rättigheterna beaktas redan i ett tidigt skede. I det här sammanhanget måste de språkliga rättigheterna tillgodoses för att digitaliseringen ska kunna utnyttjas fullt ut. Samtidigt kan digitaliseringen också möjliggöra en språkligt sett mer omfattande och bättre myndighetsservice. De digitala tjänsterna bör utvecklas parallellt på finska och svenska samt vid behov på samiska för att säkerställa likabehandling av befolkningsgrupperna också när samhället förändras.” (Regeringens publikationsserie 9/2017, s. 122).

Folktinget konstaterar att digitaliseringen av den offentliga förvaltningen kommer att ha en ytterst stor betydelse för kommunikationen mellan myndigheterna och enskilda personer i framtiden. När det gäller de digitala tjänsterna är det otvetydigt att de språkliga rättigheterna bör tillgodoses med stöd av lagstiftningen på motsvarande sätt som traditionella myndighetstjänster.

Folktinget framhåller vidare att finska och svenska språkets ställning som likställda nationalspråk förutsätter att språken ska behandlas likvärdigt när de digitala tjänsterna utvecklas. Det finns ett tydligt utvecklingsbehov i synnerhet gällande de digitala tjänsterna på svenska, vilket bör ges särskild uppmärksamhet i den fortsatta beredningen. Tvåspråkigheten ska beaktas redan från början av en planeringsprocess, så att rätten till service på eget språk säkerställs i systemlösningarna. De digitala tjänsterna ska planeras tidsmässigt så att de kan tas i bruk samtidigt på finska och svenska. Därtill ska all väsentlig information om tjänsterna finnas på båda språken. Det är även viktigt att myndigheterna använder ett klart och lättförståeligt språk i dessa tjänster.

Ytterligare understryker Folktinget att det också framöver kommer att finns personer som inte har digitala kunskaper eller som i övrigt saknar möjligheter att använda digitala tjänster. Alternativa tjänster bör därför erbjudas enligt behov. En allmän skyldighet att använda digitala offentliga tjänster försätter i så fall enskilda personer i olika ställning på ett sätt som står i konflikt med jämlikhetsbestämmelserna i 6 § 2 mom. i grundlagen.

Folktinget önskar att arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fäster särskild uppmärksamhet vid vikten av att de språkliga rättigheterna säkerställs i de digitala tjänsterna.

Lagen om landskapens finansiering

Tvåspråkigheten måste beaktas i landskapens finansiering

Bestämmelser om finansieringen utfärdas genom lagen om landskapens finansiering. Landskapens verksamhet finansieras huvudsakligen med statlig finansiering och delvis med kundavgifter som tas ut av serviceanvändarna. Finansieringen bestäms kalkylerat dels enligt landskapets invånarantal, dels enligt servicebehovet och omgivningsfaktorer. Den statliga finansieringen är allmänna medel för landskapen.

Folktinget anser att det viktigaste syftet med principerna för finansieringen är att säkerställa att landskapen oavsett omständigheter har förutsättningar att klara av sina lagstadgade uppgifter. Motsvarigheten kan ses i det kommunala statsandelssystemet, som har haft till uppgift att hjälpa det allmänna att uppfylla sina förpliktelser i grundlagen i syfte att garantera kulturella rättigheter och adekvata social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster. Statsandelssystemet har också främjat regional jämlikhet och är därmed betydelsefullt också med tanke på 6 § i grundlagen.

Folktinget framhåller att landskapens finansiering måste trygga servicen för svensk- och finskspråkiga invånare enligt lika grunder. Finansieringen måste uppfylla vissa principiella krav: det ska finnas en förutsägbarhet och systemet måste vara robust i den meningen att det inte ofta är föremål för förändringar. Det är följaktligen av ytterst central betydelse att landskapen har möjlighet till långsiktig planering gällande de servicestrukturer som ska tillhandahålla tjänster på två språk. Systemet måste också upplevas rättvist genom att det enligt lika grunder tillgodoser både svensk- och finskspråkiga invånares rättigheter.

Folktinget emotser att riksdagen tydligt tar ställning till dessa synpunkter och därvidlag särskilt anger följande:

- grunderna för att landskapens finansiering ska beakta de strukturella förhållanden som beror på landets tvåspråkighet för staten och landskapen
- grunderna för att säkerställa att landskapen klarar sina lagstadgade uppgifter genom den finansiering systemet medger, samt
- grunderna för att finansieringen garanterar de grundlagsenliga rättigheterna och adekvata social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster.

FOLKTINGET
SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Avslutningsvis understryker Folktinget att finansieringen måste tillgodose både svensk- och finskspråkiga invånares rättigheter enligt lika grunder. En väsentlig aspekt i det nuvarande statsandelssystemet är därför skärgårdstilläggen. Skärgårdsstrukturen är en bestående finansieringsgrund, uttryckligen i avsikt att trygga jämlikhet ur geografisk synvinkel. Skärgårdsförhållandena medför strukturella utmaningar, som fortsättningsvis behöver beaktas i finansieringen.

Med hänvisning till detta ber Folktinget arbetslivs- och jämställdhetsutskottet fästa uppmärksamhet vid de ställningstaganden som har lyfts fram i yttrandet.

Helsingfors den 16 april 2018

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Thomas Blomqvist
folktingsordförande

Markus Österlund
folktingssekreterare

Kristina Beijar
sakkunnig i förvaltningsärenden